

Ważnym działem prawa prywatnego jest prawo deliktowe – reguły nakazujące jednym podmiotom naprawienie szkody poniesionej przez inne. Początkowo opierało się ono ściśle na zasadzie, że należy naprawić szkodę wyrządzoną drugiemu ze swojej winy. W miarę rozwoju stosunków społecznych i techniki prawodawcy europejscy ustanawiali nowe reguły nakazujące w pewnych sytuacjach naprawienie szkody także wówczas, gdy została ona wyrządzona w sposób niezawiniony albo powstała w wyniku zdarzenia innego niż zachowanie człowieka.

Celem projektu jest zbadanie obowiązującego polskiego prawa deliktowego (zawartego głównie w kodeksie cywilnym z 1964 r.) w celu ustalenia, czy odpowiada ono wymaganiom sprawiedliwości i wyzwaniom związanym z rozpowszechnianiem się nowych technologii. W tym celu konieczna będzie analiza teoretycznych koncepcji sprawiedliwości prawa deliktowego, w szczególności koncepcji sprawiedliwości naprawczej, która za główny cel odpowiedzialności deliktowej uznaje przywrócenie równowagi majątkowej zaburzonej faktem zaistnienia czynu niedozwolonego, przy uwzględnieniu interesów zarówno osoby odpowiedzialnej, jak i osoby poszkodowanej. Koncepcje te muszą być skonfrontowane z zagrożeniami dla interesów indywidualnych wynikającymi ze stosowania technologii XXI wieku. Następnie badacze podejmą szereg szczegółowych problemów takich jak odpowiedzialność za nieumyślne działanie i zaniechanie, zakres interesów chronionych prawem deliktowym, możliwość dostosowywania rozstrzygnięć o naprawieniu szkody do okoliczności indywidualnych przypadków, pożądany zakres zastosowania odpowiedzialności niezależnej od winy oraz przydatność roszczeń nie służących naprawieniu szkody, ale mających funkcje prewencyjne i represyjne.

Podjęcie tej tematyki jest zasadne dlatego, że należy ona do fundamentalnych problemów prawa prywatnego. Nauka polska w tej dziedzinie nie zanotowała w ostatnich dekadach znaczącego postępu ani nie wykorzystwała w pełni dorobku filozofii prawa (krajowej i zagranicznej) i rozwoju prawa i nauki za granicą. Dotychczasowy stan wiedzy może także zostać zakwestionowany ze względu na rozwój technologii składający się na zjawisko „rewolucji cyfrowej”. Wyniki planowanych badań mogą być wykorzystane przez prawodawcę i sądy przy kształtowaniu i stosowaniu prawa deliktowego, a przez to przyczynić się do wzmocnienia ochrony swobód osobistych i majątkowych członków społeczeństwa.